

MANIFEST: I JORNADA AUTONOMICA

UN NOU MODEL DE SERVEIS SOCIALS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

18 DE NOVEMBRE 2016, VALENCIA

FONAMENTACIÓ

1. Els darrers vint anys hem assistit a la fragmentació del sistema Públic de Serveis Socials a la Comunitat Valenciana, provocada per les polítiques implementades pel govern autonòmic, enfocades a crear serveis als quals van denominar especialitzats, funcions les quals eren competència dels Serveis Socials Generals, desenvolupant una estructura fraccionada, amb proliferació de serveis inconnexos i paral·lels als Serveis Socials Generals. Serveis que ja es prestaven anteriorment des dels Equips Base, com ara els Serveis d'Atenció a la Dependència (SAAD), atenció a la família i infància (SEAFIs,) informació i orientació a immigrants (Amics), assessorament en matèria d'igualtat de gènere i de protecció a la víctima de maltractament (Infodona). Això ha suposat una ingerència en les polítiques municipals, ha contribuït a la dispersió de serveis, ha generat inseguretats i desorientació en la ciutadania, amb efectes negatius en la resolució de les seves necessitats i ha dificultat el procés cap a la cohesió social i territorial del Sistema de Serveis Socials.

2. L'actual Esborrany del Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social estableix entre els seus principis els d'igualtat i universalitat, globalitat i integralitat, normalitat, coordinació, territorialitat, i emmarca les seves actuacions de forma global i integral, en funció de les necessitats de les persones, incorporant a aquest objectiu els programes de les diferents conselleries coordinant a fi d'aconseguir una major eficàcia i eficiència i sense dividir les actuacions per sectors.

Coherent amb aquests criteris, la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives ha iniciat el procés d'incorporació dels serveis d'Atenció a la Dependència dins de l'estructura dels Serveis Socials Generals, donant així resposta a la demanda dels professionals dels Serveis Socials Generals des de la posada en marxa de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a la dependència. (Al contrari que altres comunitats autònomes, que van ampliar i reforçar els equips de Serveis Socials Generals per assumir aquesta nova competència, la Comunitat Valenciana va establir un sistema paral·lel, menys operatiu i eficaç i més confús per a la ciutadania).

3. En contrast amb aquesta tendència, sorprèn la proposta de conveni als ajuntaments per a les agències de Mediació per a la Integració i la Convivència Social (AMICS), perquè les seves funcions són competència i en molts casos són desenvolupades pels treballadors d'aquests Serveis Socials Generals. Mantenir-los és mantenir una duplicitat innecessària

4. Aquest mateix criteri hauria d'aplicar-se també als Serveis Especialitzats d'Atenció a la Família i Infància (SEAFIs), creats per l'anterior Govern Valencià i les funcions s'emmarquen dins de les competències dels Serveis Socials Generals. Aquest programa va néixer com a servei especialitzat, iniciat per la Conselleria de Benestar Social i coordinat per ella, però

contractats per les corporacions locals, donant peu, en moltes ocasions, a dificultats d'integració dins dels serveis municipals, provocant duplicitats i ocasionant molèsties i confusió a les persones ateses, l'haver d'anar d'un servei a un altre i fins i tot pot arribar a vulnerar el principi d'autonomia local, en rebre les instruccions de treball directament de la conselleria amb competència en matèria de serveis socials.

5. Les subvencions a les corporacions locals (Pla Concertat) es fan ara amb la modalitat de Resolucions Nominatives, amb la qual cosa s'eviten tràmits burocràtics. Això no obstant, es troba a faltar una comunicació o negociació prèvia amb les corporacions locals, a fi de que les línies pressupostades coincideixin amb les necessitats d'aquestes i s'adaptin millor a la seva programació.

6. Pel que fa a altres conselleries, l'esborrany del Pla d'Inclusió i Cohesió Social preveu la coordinació de polítiques de les diferents conselleries quan conflueixen en els mateixos objectius i persones a atendre. En algun cas fins i tot es proposa la creació de "finestreta única", com és el cas dels programes d'ocupació, "Avançar en el disseny de sistemes de" finestreta única "d'ocupació i serveis socials, a fi d'oferir una atenció integral a les situacions de vulnerabilitat que afecten les persones i famílies "(1) No obstant això, durant aquest exercici aquest criteri no s'ha seguit. És el cas de les ajudes de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, per "evitar la pobresa energètica a llars en risc d'exclusió social i la pèrdua d'habitatge per no poder atendre el pagament del lloguer" (ORDRE 3 / 2015, de 23 de desembre), que va motivar escrit del Col·legi Oficial de Treball Social de València i reunió amb funcionaris d'aquesta Conselleria. Bàsicament les raons exposades van ser la duplicitat d'ajuts per a un mateix fi, la diferència de criteris, la manca de coordinació prèvia entre conselleries, la utilització incorrecta per part de la Conselleria d'Habitatge, d'uns serveis d'un altre sistema (el de Serveis Socials) i altres administracions (les corporacions locals), sense prèvia coordinació i la confusió que es crea a la ciutadania. Al que caldria afegir l'innecessari increment de treball en els Serveis Socials Municipals.

Malgrat això, l'ordre de convocatòria es va ampliar fins el 31 d'octubre del 2016.

D'altra banda en el mes de juny de 2016, des de la Direcció general d'Inclusió Social en la resolució de concessió de subvencions als ajuntaments en matèria de serveis socials generals es resol subvencions per al mateix concepte, amb criteris d'adjudicació diferents als establerts per la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori.

7. Circumstància semblant a l'exposada en el paràgraf anterior, es produeix amb la convocatòria per part de la Direcció general d'Inclusió Social de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, amb la publicació de l'ORDRE 16/2016, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions dirigides al desenvolupament d'itineraris integrats per a la inserció sociolaboral de persones en situació o risc d'exclusió social recaient la seva tramitació en els Serveis Socials Generals, quan les funcions que es determinen en l'ordre són competència del sistema de protecció d'Ocupació, funcions que vénen desenvolupant- pel SERVEF, per les Agències de Desenvolupament Local, pels departaments municipals de Promoció Econòmica, etc., es produeix de nou una disfunció amb els objectius que pretén el Pla d'Inclusió i Cohesió Social.

Aquest tipus d'actuacions van en detriment d'uns serveis públics accessibles, clars, eficaços i eficients i provoquen confusió en la ciutadania i malestar entre els funcionaris, no aconseguint al final l'objecte que es persegueix, una atenció de qualitat a les persones.

8. A tot l'anterior cal afegir la pèrdua de rendibilitat dels serveis a l'haver d'utilitzar des dels Serveis Socials Generals diferents aplicacions informàtiques, (SIUSS i ADA) que en dificulten la feina, en detriment d'uns serveis de qualitat, eficaços i eficients. Amb això, es fragmenta el sistema públic de Serveis Socials, es perd la visió integral que ha de tenir de la persona i / o unitat familiar de convivència, es duplica la feina dels professionals de l'anomenat SMAD (Servei Municipal d'Atenció a la dependència) , en no fer compatible el SIUUS amb el ADA, perdent eficàcia i eficiència en la intervenció professional.

PROPOSTES

1. Establir un marc teòric del Sistema de Serveis Socials, públic i garantista de drets, que delimiti els objectius a aconseguir a llarg termini i orienti les decisions i actuacions que es vagin executant en el dia a dia, harmonitzant la LLEI de SERVEIS SOCIALS, la RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA i el PLA D'INCLUSIÓ i COHESIÓ SOCIAL, que s'estan elaborant actualment i han d'estar sincronitzats entre si per aconseguir l'objectiu comú "Tothom ha de tenir cobertes les necessitats vitals bàsiques. Tots els valencians tenen dret a viure en condicions que en garanteixin la dignitat com a éssers humans " (Acord del Botànic). Aquesta meta resulta cada vegada més difícil d'aconseguir per l'augment de les desigualtats i el número de persones i el increment de situació o risc d'exclusió social.

2. Definir l'estructura del Sistema de Serveis Socials a través de la Llei de Serveis Socials per a definir i desenvolupar la seva organització en:

D'una banda els Serveis Socials Generals o Comunitaris, de proximitat, de competència de les corporacions locals, amb funcions d'atenció a la ciutadania, amb serveis i prestacions bàsics, amb accions dirigides a les persones individualment i en el seu àmbit comunitari que suposin la porta d'entrada al sistema públic de Serveis Socials.

D'altra banda els Serveis Socials Especialitzats, competència de la Generalitat Valenciana, i amb funcions d'atenció a les necessitats de difícil solució en el municipi.

3. Reforçar els serveis, fonamentalment els Generals, en estar propers a les persones, tenir una visió global i integral de les seves necessitats i poder dur a terme actuacions que poden afavorir la permanència de les persones en el seu medi, evitant o retardant la utilització de recursos especialitzats. Per a això caldria establir una ràtio de professionals.

4. Mantenir la participació dels ajuntaments i les entitats socials, fomentant el diàleg, no només pel que fa als grans temes (Llei, pla de inclusió ...) sinó en les propostes del fer quotidià. Dialogar i negociar el contingut de les Resolucions nominatives, de manera que s'adaptin a les necessitats de les entitats beneficiàries i contribueixin a aconseguir els grans objectius del sistema.

5. Integrar en els Serveis Socials Generals dels actuals programes SEAFI i AMIC'S que tenint naturalesa de proximitat i atenció integral i global, estan funcionant com programes diferenciats dels Serveis Socials Generals. Passar funcions i pressupostos a aquests últims.

6. Aconseguir una ràpida resposta a les prestacions i programes d'importància vital com la Dependència i la Renda Garantida. L'eficàcia en aquestes prestacions repercuteixen directament en la ciutadania, que les necessita urgentment, ja que pateix la seva manca des de fa molt de temps. Repercutirà necessàriament en la bona marxa de tots els serveis i en la consecució d'objectius personals i comunitaris ja que són mesures contundents, efectives i de ràpida repercussió en la ciutadania.

7. Coordinació i articulació de programes i actuacions dins de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, amb un enfocament integral, de manera que quedin clares les competències dels seus diferents departaments, evitin duplicitats i afavoreixin i facilitin la comunicació amb les entitats prestadores de serveis (Corporacions Locals i Entitats Socials). Això contribuirà a rendibilitzar els serveis i programes i possibilitarà una atenció a la ciutadania, clara, eficaç i eficient.

8. Coordinació i articulació de polítiques inter-conselleries, de manera que es consensuen objectius, es diferenciïn programes i s'harmonitzin actuacions. Cal evitar convocatòries de diferents conselleries amb un mateix objectiu. Cal respectar les competències de cadascuna, arribant a realitzar accions conjuntes, però no solapades ni que suposin ingerències d'unes sobre altres i d'unes administracions sobre les altres.